

ASIA

Toimeentulotukihakemuksen käsittelyn viivästyminen

KANTELU

A arvosteli oikeuskanslerille 8.9.2014 lähettämässään kirjoituksessa kaupungin sosiaali- ja terveysviraston menettelyä. Hän katsoi, että hänen toimeentulotukihakemuksensa käsittelyssä oli viivytelty, eikä päätöksiä ollut tehty määräajassa.

SELVITYS

Kantelun perusteella kaupungin sosiaali- ja terveysvirasto on antanut va. virastopäällikkö B:n ja vs. osastopäällikkö C:n allekirjoittaman selvityksen. Selvitykseen on liitetty nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja D:n sekä sosiaalisen ja taloudellisen tuen päällikkö E:n 20.11.2014 allekirjoittama selvitys.

Kaupungin sosiaali- ja terveysvirasto katsoo selvityksessään työntekijöidensä noudattaneen toiminnassaan lakia ja viraston ohjeita. Selvityksen mukaan tilanteessa, jossa toimeentulotukihakemuksen käsittelyä varten pyydettyjä lisäselvityksiä ei toimiteta, päätöksenteko viivästyy ja käsittelyaika pitenee laillisesti yli seitsemän arkipäivän.

KANTELUN PERUUTUS JA JATKOKÄSITTELY

A ilmoitti 24.9.2014 peruuttavansa kantelun. Apulaisoikeuskanslerin sijainen ilmoitti A:lle tulevansa kantelun peruuttamisesta huolimatta kaupungin sosiaali- ja terveysviraston selvityksen saatuaan vielä arvioimaan, oliko hänen toimeentulotukihakemuksensa käsitelty lainmukaisesti.

RATKAISU

Arviointi

Perustuslain 19 §:n 1 momentin mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon.

Toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 14a §:n 1 momentin mukaan toimeentulotukiasia on käsiteltävä kunnassa siten, että asiakkaan oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon ei vaarannu. Kiireellisessä tapauksessa päätös on tehtävä käytettävissä olevien tietojen perusteella samana tai viimeistään seuraavana arkipäivänä hakemuksen saapumisesta. Muussa kuin kiireellisessä tapauksessa päätös on tehtävä viivytyksettä, kuitenkin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä hakemuksen saapumisesta. Päätös toimeentulotuen myöntämisestä on pantava viivytyksettä täytäntöön. Pykälän 2 momentin mukaan sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, päätös hakemusajankohtaa seuraavaa kuukautta koskevan hakemuksen johdosta on tehtävä ja pantava täytäntöön viimeistään sanotun kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä, jos hakemuksen saapumisesta on tuolloin kulunut enemmän kuin seitsemän arkipäivää. Jos hakemus koskee myöhäisempää aikaa kuin hakemusajankohtaa seuraavaa kuukautta, päätös on tehtävä ja pantava täytäntöön viimeistään hakemuksessa tarkoitetun ajanjakson ensimmäisenä arkipäivänä. Jos hakemus on puutteellinen, asiakkaalle on pykälän 3 momentin mukaan viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä hakemuksen saapumisesta annettava tai lähetettävä yksilöity kehoitus hakemuksen täydentämiseksi määräajassa. Päätös toimeentulotuesta on annettava viivytyksettä, kuitenkin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä siitä, kun täydennetty hakemus on saapunut. Jos asiakas ei ole määräajassa täydentänyt hakemustaan tai esittänyt hyväksyttävää syytä täydennyksen viivästymiselle, päätös tehdään käytettävissä olevien tietojen pohjalta viivytyksettä, kuitenkin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä määräajan päättymisestä. Asiakkaan suostumuksella päätös voidaan tehdä käytettävissä olevien tietojen pohjalta ennen määräajan päättymistä.

Toimeentulotuki on viimesijainen taloudellisen tuen muoto, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Toimeentulotuen avulla turvataan henkilön ja perheen ihmisarvoisen elämän kannalta vähintään välttämätön toimeentulo. Tämän vuoksi toimeentulotukihakemuksen viivytyksetön käsittely on asiakkaan toimeentulon turvaamisen kannalta olennaisen tärkeä.

Asiakirjoista ilmenee, että A on jättänyt syyskuuta 2014 koskevan toimeentulohakemuksen 15.8.2014. Häntä on 21.8.2014 pyydetty täydentämään hakemustaan viimeistään 4.9.2014. Täydennystä ei ole toimitettu. Kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden virasto on 19.9.2014 tehnyt päätöksen, jossa A:lle on myönnetty toimeentulotukea.

Kun A ei ollut määräajassa täydentänyt hakemustaan, päätös olisi edellä todetun toimeentulotuesta annetun lain 14a §:n 3 momentin mukaan tullut tehdä käytettävissä olevien tietojen pohjalta viivytyksettä, kuitenkin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä määräajan päättymisestä. Päätös on tässä tapauksessa tehty 19.9.2014, eikä sitä näin ollen ole tehty viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä 4.9.2014 tapahtuneesta määräajan päättymisestä. A:n toimeentulotukihakemusta käsiteltäessä on siten laiminlyöty noudattaa toimeentulotuesta annetussa laissa säädettyjä enimmäisaikoja.

Toimenpiteet

Kiinnitän kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden osaston huomiota toimeentulotukihakemusten viivytyksettömään käsittelyyn ja toimeentulotuesta annetussa laissa säädettyihin käsittelyaikoihin.

Lähetän tämän päätöksen tiedoksi myös kaupungin menettelyä toimeentulotukiasioissa ensisijaisesti valvovalle aluehallintovirastolle sekä A:lle.

Apulaisoikeuskansleri

Risto Hiekkataipale

Nuorempi oikeuskanslerinsihteeri

Heidi Laurila

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi